

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.131/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Sveda György ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - Dr. Molnár Zsolt ügyvéd ügyintézése mellett a Molnár Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen jelzálogjog érvényesítése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 6.P.21.807/2011/15. sorszámú ítélete ellen az alperes által 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperes által az államnak megtérítendő illeték összegét 774 500 (Hétszázhetvennégyezer-ötszáz) forintra leszállítja.

A felek maguk viselik saját fellebbezési költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az alperest annak tūrására kötelezte, hogy a felperes 12 907 888 forint követelését az alperes **Ny., D. u. ...** szám alatti, **..66/25** helyrajzi számú ingatlanából kielégítse. Kötelezte az alperest a felperes javára 81 000 forint általános forgalmi adó tartalmú 381 000 forint perköltség megfizetésére és az államnak 900 000 forint le nem rótt eljárás illeték megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolása során rögzítette, hogy a felperes a keresetét 2011. november 21-én módosította az ítéleti rendelkezés szerinti marasztalásra. Az alperes ezt követően igazolt jogi képviselője részére a módosított kereseti kérelem kézbesítése azzal a felhívással történt, hogy arra terjesszen elő érdemi ellenkérelmet, ellenkező esetben a bíróság úgy tekinti, hogy a módosított keresetet nem ellenzi. Az alperes ezt

követő beadványában a tárgyalások maga és jogi képviselője távollétében történő megtartását kérte, érdemi ellenkérelmet azonban nem nyújtott be. Az elsőfokú bíróság a pervesztes alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést a felperes és az állam javára perköltség megfizetésére kötelező rendelkezés megváltoztatása, a felperes perköltségben marasztalása iránt. Fellebbezésének jogi indokául a Pp. 80. §-ának (1) bekezdése és az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontja rendelkezéseire hivatkozott. Indokai szerint a perre a módosított kereseti kérelem tekintetében okot nem adott és azzal, hogy érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő, jelezte a bíróság felé, hogy azt nem ellenzi. E jogkövetkezményt helyezte kilátásba az elsőfokú bíróság is arra az esetre, ha érdemi ellenkérelmet nem terjeszt elő. Az alperes ennek ismeretében szándékosan nem nyújtott be érdemi ellenkérelmet annak tudatában, hogy azt az elsőfokú bíróság a módosított kereseti kérelem elismerésének tulajdonítja. További indokai szerint az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj eltűzött, az elvégzett munkával nem áll arányban.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés kis részben alapos.

Az ítélet tábla felülvizsgálata során az elsőfokú bíróság érdemi, az alperest kielégítés tűrésére kötelező, fellebbezéssel nem támadott ítéleti rendelkezését nem érintette. Az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezése a fellebbezési kérelem elsődleges, a Pp. 80. §-ának (1) bekezdésére alapított jogi indokai mentén helyes, azonban a Pp. 24. § (2) bekezdés f) pontja alapján a pertárgyértéket helytelenül állapította meg, ez okból a perköltségre vonatkozó ítéleti döntését az ítélet tábla csak részben osztotta.

Az alperes elsődleges fellebbezési érveivel kapcsolatban az ítélet tábla rámutat arra, hogy a perköltségviselés általános, a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésében rögzített szabályához viszonyítva a pernyertes fél költségviseléséről rendelkező Pp. 80. §-ának (1) bekezdése kivételes szabály, amelynek alkalmazására csak az ott rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén van lehetőség. Ennek feltétele egyrészt az, hogy az alperes a perre okot nem adott, másrészt az első tárgyaláson a felperes követelését azonnal elismeri.

Az első feltétel kapcsán emeli ki azt az ítélet tábla, hogy a Ptk. 255. §-ának (1) bekezdése szerint a zálogtárgyból való kielégítéshez bírósági határozatra és végrehajtható okirat kiállítására van szükség. A zálogjog érvényesítésének ezen elsődleges szabálya szerint a zálogjogosult bíróság előtt polgári peres eljárásban érvényesítheti a zálogkötelezettet szembeni igényét akként, hogy a zálogkötelezettet a zálogból való kielégítés tűrésére kéri kötelezni ítélettel. Ezért az ilyen perekben a felperesnek nincs választási lehetősége, az igényét a dologi kötelezettet szemben bírósági úton kell érvényesítenie. Ebből következően az alperes perre okot adó magatartása a költségviselés szempontjából a jelzálogjog érvényesítése iránti perekben nem vizsgálható.

A Pp. 80. §-ának (1) bekezdésében rögzített másik feltétel és ehhez kapcsolódóan a kedvezményes mértékű illeték alkalmazásának az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt azonos szabálya az alperes részéről a követelés első tárgyaláson történő azonnali

elismerését kívánja meg. Azt az ítéletábra sem vitatja, hogy módosított kereset esetén e szabály alkalmazása szempontjából első tárgyaláson a módosított kereseti követelés előterjesztését követő első tárgyalást kell érteni. A következetes joggyakorlat szerint a felperesi követelésnek az első tárgyaláson történő azonnali elismerésének az alperes részéről minden más nyilatkozatot megelőzően szóban vagy írásban, illetve fenntartás nélkül kell megtörténnie. A perköltségviselés kivételes szabályának alkalmazhatósága az alperes részéről aktív perbeli magatartást vár el, amelynek a felperesi követelést elismerő jognyilatkozatban kell teljesülnie. Ilyen jognyilatkozatot a perben az alperes nem tett. A perköltség viselésére vonatkozó kivételes eljárásjogi szabály pedig kiterjesztően nem értelmezhető. Az alperes perbeli hallgatása esetén nem mentesül a költségek viselése alól, ezért a Pp. 80. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott feltételek teljesülése hiányában az alperes fellebbezése az elsődleges kérelmének jogi indokai mentén nem foghatott helyt. Megjegyzendő, hogy a zálogszerződés megkötésekor az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a jogosult igényérvényesítése csak bírói úton történhet, amelynek illeték- és perköltségvonzata van.

Az alperes a fellebbezési kérelmével pervesztessége ellenére a perköltség viselése alóli legalább részbeni mentesülését kívánta elérni. Másodlagos indokai szerint vitatta a megállapított ügyvédi munkadíj összegszerűségét is, míg a Pp. 253. § (3) bekezdés utolsó fordulata szerint a másodfokú bíróság a le nem rótt illeték megfizetéséről hivatalból is köteles rendelkezni.

A pertárgy értékének jelentősége van mind a bírósági eljárási illeték megfizetése, mind a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíjának a megállapítása során. Az Itv. 39. §-ának (2) bekezdése visszautal a Pp. 24. §-ának (2) bekezdésére és kimondja, hogy az ott felsorolt perekben az illeték-számítás alapja az ott meghatározott pertárgy értéke. Alapvetően a pertárgy értékéhez igazodik a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) alapján megállapítható ügyvédi munkadíj összege is.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.Pf.20.647/2004/3. sorszámú jogerős ítéletében a **ny.-i ..66/25** helyrajzi számú ingatlanra a jelzálogjog visszajegyzését 12 907 888 forint összegre rendelte el. Az ingatlan 2011. szeptember 29-i ingatlan-nyilvántartási állapotát rögzítő hiteles tulajdoni lapja szerint a felperes javára a jelzálogjog bejegyzése 12 907 888 forint erejéig történt.

A zálogjog járulékos jog, a zálogjog terjedelme az általa biztosított követeléshez igazodik. A dologi kötelezett csupán túrni köteles a zálogtárgyból való kielégítést, ami azt is jelenti, hogy a helytállási kötelezettsége nem terjed túl a követelés biztosítására lekötött vagyontárgya (a zálogtárgy) értékén. A felperes az ingatlan forgalmi értékét 28 640 000 forintban, lakott forgalmi értékét 13 320 000 forintban jelölte meg.

A Pp. 24. § (2) bekezdés f) pontja szerint a pertárgyérték megállapítása során a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként - a tényleg megállapítható összegtől függetlenül - az alábbi értékeket kell számításba venni: a követelés biztosítása, zálogjog vagy jelzálogjog iránti perben, valamint végrehajtási igényperben a követelés összegét, ha azonban a biztosíték értéke, illetőleg összege ennél kisebb, ezt az utóbbi értéket illetőleg összeget.

A jelen perben a Ptk. 251. §-ának (1) bekezdésére alapított jelzálogjog érvényesítésére irányuló igényre tekintettel a perérték tekintetében a félre kedvezőbb számítási mód

alkalmazandó. Mivel a biztosított követelés kisebb összegű, mint a zálogtárgy értéke, ezért a pertárgy értéke a biztosított követelés 12 907 888 forint értéke. Ennek megfelelően a pervesztes alperes ennek 6 %-a mértékű, azaz 774 500 forint összegű az elsőfokú eljárási illeték megtérítésére köteles.

A jelzálogjoggal biztosított követelés összege, mint pertárgyérték irányadó nem csak az illetékfizetési kötelezettség, hanem a pernyertes felperest képviselő ügyvéd munkadíjának a meghatározása során is.

Az ítéletábra által megállapított pertárgyérték mellett is helyes az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezése a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíjának az összegszerűségéről. A 10 000 000 forintot meghaladó pertárgyértékre tekintettel az elsőfokú bíróság helytelenül hívta fel a R. 3. § (2) bekezdésének a) pontját, jelen esetben a b) pont rendelkezései irányadók. Kizárólag a pertárgyérték alapulvételével a felperest ügyvédi munkadíj címen megillető perköltség összege 10 000 000 forint pertárgyérték esetén annak 5 %-a, azaz 500 000 forint, míg a 2 907 888 forint pertárgyérték után annak 3 %-a, azaz 87 237 forint, összesen 587 237 forint. Ezt az összeget terheli a R. 4/A. § (1) bekezdése szerint az általános forgalmi adó összege is.

A R. 3. §-ának (6) bekezdése feljogosítja a bíróságot, hogy a pertárgyérték alapján megállapított munkadíjat mérsékelje, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A kifejtett ügyvédi munka értékelése során figyelemmel kellett lenni a Ny.-i Városi Bírósághoz benyújtott keresetlevélre és további egy beadványra, valamint az áttételt követően az elsőfokú bíróság előtt 6. sorszám alatt előterjesztett beadványra és az ügyvéd két tárgyaláson történt személyes jelenlétére. Ennek értékelésével az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, a teljes egészében pernyertes felperest képviselő ügyvéd munkadíjának 300 000 forint + ÁFA összegben történt megállapításával.

A fent kifejtett indokok mentén az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2), és (3) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes által az államnak megtérítendő illeték összegét leszállította.

Az alperes fellebbezése saját indokai mentén alaptalannak bizonyult, nagyobb részében nem is vezetett eredményre, így a másodfokú eljárásban is túlnyomó részt pervesztes lett. Figyelemmel arra, hogy felperes oldalán értékelhető perköltség nem merült fel, az ítéletábra a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a felek maguk viselik saját másodfokú költségeiket.

D e b r e c e n, 2012. április 10.

. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -